

Na 40 jaar zwaaien aspergetelers af met laatste portie witte goud

Leo Verdonck en Marja Van Dessel zijn rond Pasen bezig aan de laatste loodjes van hun aspergeteelt. Daarna volgt hun pensioen, na een carrière van 40 jaar in de glastuinbouw. Eind vorig jaar verkochten ze hun tomatenbedrijf al aan een jong telersechtpaar. Ondanks de energiecrisis zien ze de toekomst van de glastuinbouw rooskleurig in, al er zijn er wel uitdagingen op het gebied van klimaat, gewasbescherming, duurzaamheid en natuurlijk energie. In een interview met VILT blijkt het echtpaar ook terug op 40 jaar geschiedenis van de sector.

7 APRIL 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 7 APRIL 2023 14:39

Lees meer over:

groente

glastuinbouw

tomaat

Heeft u dit Paasweekend asperges op uw bord? Dan bestaat de kans dat deze uit de serre van Leo Verdonck (64) en Marja Van Dessel (60) komen. De serre van 1,7 hectare in Broechem is één van de vier aspergebedrijven onder glas in Vlaanderen. Waar andere aspergetelers de binnenteelt met buitenteelt combineren, deden de Antwerpse telers er lange tijd tomaten bij. Sterker nog, hun tomatenbedrijf van 9 hectare in Vremde, was hun hoofdactiviteit.

“Het is hier niet mogelijk om buiten asperges te telen. Voor de aspergeteelt moet je zandgrond hebben en onze grond is niet geschikt”, verklaart Leo Verdonck terwijl hij palletten met vers gestoken asperges in de vrachtwagen laadt. Deze vertrekt even later naar het tomatenbedrijf in Vremde waar de frigo en sorteerlijnen voor het “witte goud” staan. Vandaaruit gaan de asperges naar veiling BelOrta in Sint-Katelijne-Waver.

Reportage

“Tewerkstelling asielzoekers in land- en tuinbouw voordelig voor boer en nieuwkomer”

30 SEPTEMBER 2021

Het is één van de laatste keren dat Verdonck de rit maakt tussen Broechem en Vremde, een afstand van zes kilometer. Na bijna 40 jaar gaat de teler met pensioen, zijn iets jongere vrouw kan niet achterblijven. De pensionering is in fases verlopen. Vorig jaar werd het tomatenbedrijf Den Boschkant al verkocht. VILT bezocht dit bedrijf in september 2021 samen met Sammy Mahdi (cd&v), toen nog staatssecretaris voor Asiel en Migratie. De partijvoorzitter pleitte destijds voor de inzet van asielzoekers in de land- en tuinbouw om zo de personeelsproblemen op te vangen.

“Het vinden van geschikt personeel is altijd moeilijk geweest”, blikken de telers terug op hun rijke carrière waarbij de teelt voor rekening kwam van Verdonck, terwijl Van Dessel het personeelsbeheer en administratie combineerde met verschillende bestuursfuncties. Zo is ze het enige vrouwelijk lid van de raad van bestuur van BelOrta. Daarnaast is zij voorzitter van het Proefstation voor de Groenteteelt in Sint-Katelijne-Waver. Naast de nodige constanten is er in 40 jaar veel veranderd, zo vernemen we.

Waar zijn jullie nu mee bezig?

Marja van Dessel: “Wij zijn op 4 februari gestart met het steken van asperges en zijn met de laatste restjes bezig. De week voor Pasen is altijd uitzonderlijk druk want de vraag naar asperges kent traditioneel een hoogtepunt. Normaal gezien stoppen we in de week naar Pasen, maar omdat dit ons laatste jaar is, gaan we misschien nog wat langer door. We hoeven de planten immers niet te sparen voor volgend productiejaar.”

Jullie stoppen er dus mee?

Marja van Dessel: “Inderdaad. Vorig jaar hebben we ons tomatenbedrijf Den Boschkant in Vremde verkocht en 2023 is ons laatste aspergejaar. Over enkele weken gaan we de serre ontruimen, de teelbakken voor de asperges, en dan zit het erop. Zelf blijf ik op bestuurlijk niveau tot volgend jaar nog actief in de sector.”

Hoe zijn jullie in de glastuinbouw beland en hoe heeft het bedrijf zich ontwikkeld?

Marja van Dessel: “We zijn nu op het ouderlijke bedrijf van Leo die hier in 1985 is opgestart. Toen vond hier nog een licht verwarmde teelt plaats van twee rondes sla en een ronde tomaten in de zomer. Zelf ben ik verpleegster van opleiding. In 1986 heb ik mijn job opgezegd en ben ik ook in het bedrijf gestapt. Wegens beperkte groei mogelijkheden op deze locatie zijn we in 2005 uitgeweken naar Vremde. Daar hebben we een moderne tomatenserre opgebouwd van 9 hectare, waarvan de helft belicht. Op de oorspronkelijke locatie, waar we nu zijn, zijn we in 2013 overgestapt naar aspergeteelt.”

Waarom stopt u?

Marja van Dessel: “Leo bereikt dit jaar de pensioengerechtigde leeftijd. En daarbij wilde wij graag op ons hoogtepunt afscheid nemen. We laten een mooi tomatenbedrijf achter in Vremde dat nog jaren mee kan.”

Leo Verdonck: “Het werk wordt ook steeds moeilijker. Enerzijds wordt het steeds lastiger op gebied van wet- en regelgeving, energie, beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen. Anderzijds word je zelf ook een jaartje ouder waardoor het allemaal wat moeizamer gaat.”

Wanneer heeft u het besluit genomen?

Marja Van Dessel: “In 2021 zijn we serieus over de toekomst gaan nadenken en hebben we besloten onze tomatenserre in Vremde te verkopen. Het gaat om een modern bedrijf van 9 hectare waar we luxetomaten telen. Vervolgens zijn we gaan zoeken naar een opvolger en uiteindelijk is het bedrijf in oktober 2022 verkocht aan een jong telersechtpaar.”

Heeft de energiecrisis geen roet in het eten gegooid?

Marja van Dessel: “De energiecrisis heeft het proces wel bemoeilijkt, ook omdat het voor de kredietbepaling moeilijk was een financieel plan te overleggen wegens de instabiliteit van de gasprijzen die toen al sterk stegen. Omdat wij een stuk van de gasprijzen hadden vastliggen, is er op Den Boschkant deze winter wel belicht. Het was daarmee één van de weinige bedrijven in Vlaanderen die in de wintermaanden tomatenproductie had.”

Hebben deze stijgende gasprijzen de kopers nooit doen twijfelen?

Marja van Dessel: “Dat zou je eigenlijk aan hun moeten vragen, maar ik ben sterk van mening dat het voorbije jaar in alle opzichten uitzonderlijk was. Alles wat mis kon gaan, liep mis. We hadden corona, de oorlog in Oekraïne en noem maar op. Ik geloof stellig dat alles op zijn pootjes terechtkomt. Daarbij is risico's nemen onderdeel van ondernemerschap. Ook wij hebben in onze carrière de nodige crises meegemaakt.”

Zoals?

nieuws

Vlaamse tomatenproductie bereikt dieptepunt

27 JANUARI 2023

Marja van Dessel: “Toen wij in 1985 startten, steeg de prijs van stookolie van 3 naar 13 Belgische frank. De prijsstijging was destijds aanleiding om over te stappen naar een koleninstallatie, maar een jaar later steeg de kolenprijs dusdanig dat we weer terugkeerden naar zware stookolie. Daarna hebben zich nog tal van fluctuaties van de energieprijzen voorgedaan, zij het niet zo extreem als de energiecrisis van vorig jaar.”

Er was nauwelijks belichte teelt in België. Laat ik het anders vragen: is er überhaupt toekomst voor belichte (winter)serreteelt?

Leo Verdonck: “Ik ben ervan overtuigd dat de energiecrisis van tijdelijke aard is. Wij zijn vroeger gestart met zware olie en hebben daarna gestookt met steenkolen, gas en WKK. Er zal vast iets nieuws uitgevonden worden, zoals waterstof. Het gevolg van de energiecrisis is dat er veel meer onderzoek gedaan wordt naar alternatieven voor fossiele brandstoffen.”

Marja Van Dessel: “Mensen zullen altijd blijven eten en groenten worden gezien als gezonde voeding waardoor het alleen maar hoger op de prioriteitenlijst komt te staan van politici en consumenten. Daarnaast is er een trend van lokale, duurzame productie die ook door Europa wordt gedragen. Het voorbije jaar heeft bovendien aangetoond dat Belgische producten niet zo maar te vervangen zijn door Spaanse of Marokkaanse varianten. De Vlaamse serreproductie is van uitzonderlijke kwaliteit en staat op een hoog wereldniveau. Het zou zonde zijn om dit te grabbel te gooien.”

“De Vlaamse serreproductie is van uitzonderlijke kwaliteit en staat op een hoog wereldniveau. Het zou zonde zijn om dit te grabbel te gooien

Marja Van Dessel

Is daar sprake van?

Marja van Dessel: “Het wordt ons er niet makkelijker op gemaakt door de politiek. Enerzijds wordt er gesleuteld aan de WKK-certificaten waarbij subsidies op WKK-installaties worden teruggeschroefd en de overheid terugkomt op eerder gemaakte afspraken. Vergelijk het met iemand die een huis koopt. Je afbetalingsstaat is berekend op je financiële huishouding. En dan komt plotseling de regering en die zegt dat je jouw krediet niet in 20 jaar, maar in 10 jaar moet aflossen. Ook op gebied van vergunningverlening is de situatie nijpend. Het is nagenoeg onmogelijk om een vergunning te verkrijgen voor serreaanbouw of nieuwbouw.”

In welke problemen zit de politiek nog meer tussen?

Marja van Dessel: “Ook gewasbeschermingsmiddelen zijn een moeilijk verhaal. Er worden vanuit Europees en Vlaams beleid steeds meer beperkingen opgelegd en de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen neemt af. Producenten van gewasbeschermingsmiddelen leggen zich bovendien steeds meer toe op grote teelten zoals aardappelen en maïs en op termijn zouden er in de serreteelt problemen kunnen ontstaan. Niet alleen de overheid, maar ook de retail is daarbij kortzichtig. Er wordt ons bijvoorbeeld opgelegd om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te beperken tot één of twee actieve stoffen. Maar in de praktijk - en de wetenschap heeft dat ook aangetoond - is het beter om af te wisselen met actieve stoffen om zo resistentie tegen te gaan.”

Voor welke uitdagingen staat de sector nog?

Marja van Dessel: “De klimaatverandering heeft ook een impact op de glastuinbouw. Dagen van 37 graden zijn funest voor de opbrengst. Daarnaast is de beschikbaarheid van water steeds meer een probleem. Ook neemt de ziektedruk toe onder invloed van de klimaatverandering. Daarbij speelt overigens ook de mondiale handel een rol. Buitenlands producten zijn het jaar rond beschikbaar in België (tomaten uit Marokko en asperges uit Chili) en daarmee is de besmettingskans groter. Dat het in een geglobaliseerde wereld snel kan gaan met virusverspreiding, bewijst ook corona. In de tomatenteelt hebben we te maken met het tomatenvirus ToBRFV dat uit Zuid-Amerika is overgewaaid en zeer besmettelijk is. Vroeger waren er ook wel nieuwe ziektes die de kop op staken, maar tegenwoordig zie je dat ze elkaar veel sneller opvolgen.”

En arbeidskrachten?

Marja van Dessel: “Op het gebied van personeel kenden we altijd al uitdagingen. Er zijn steeds minder Vlamingen te vinden die repetitief werk willen doen. Dat wordt opgevangen door seizoenarbeiders uit bijvoorbeeld Oost-Europa, maar ook deze zijn minder geneigd hierheen te komen omdat hun economieën beter draaien. Op termijn kan dit probleem misschien voor een stuk opgevangen worden door robotisering, maar zover is de technologie nog niet. Naast de krapte van de arbeidsmarkt hebben we ook te kampen met grote loonkostenstijgingen. De loonindexering lag op 11 procent. Ook de kosten van verpakking en andere zaken zijn sterk gestegen.”

Slagen de telers in om deze kosten door te rekenen?

Marja van Dessel: “Op dit moment merken we ook de gevolgen van de energiecrisis aan de vraagzijde. De hogere energierekening en inflatie heeft impact op het bestedingsgedrag van de consument die bijvoorbeeld luxetomaten eerder links laat liggen voor de meer bulkvariëteiten. Dit merk je toch in de prijsvorming van de tomaten en ook de asperges. Dit jaar en ook vorig jaar was het rond Pasen minder goed dan het zou moeten zijn.”

Wat moet er gebeuren?

Marja van Dessel: “Slechte prijsvorming en uitdagingen zijn van alle tijden. Onze sector heeft zich in het verleden als uiterst weerbaar bewezen. Door interactie met de wetenschap behoort onze glastuinbouw tot de meest innovatieve sectoren in de wereld en zullen er antwoorden gevonden worden op nieuwe problemen. Daarbij is ook de samenwerking tussen telers belangrijk. In Vlaanderen hebben we een sterke traditie van coöperaties.”

“Ik ben ervan overtuigd dat de energiecrisis van tijdelijke aard is. Het gevolg van de energiecrisis is ook dat er veel meer onderzoek gedaan wordt naar alternatieven voor fossiele brandstoffen

Leo Verdonck

Wat nu? Bent u niet bang voor een zwart gat?

Leo Verdonck: “Helemaal niet. Het is na 40 jaar wel mooi geweest. We hebben een camper gekocht en willen erop uit trekken vanaf het najaar. Ook hebben we reizen naar verre bestemmingen gepland, zoals Australië en Nieuw-Zeeland. Naast het reizen hebben we vier kinderen en bijna zes kleinkinderen waar we druk genoeg mee zullen zijn.”

Marja Van Dessel: “Ik zet mijn bestuursactiviteiten nog voor een jaar voort. Daarna stopt mijn professionele carrière en ga ik wel zien wat er op mijn pad komt.”

En wat gebeurt er met deze serre, waar het allemaal begon?

Marja van Dessel: “Dat weten we nog niet. De keuze is niet zo eenvoudig. Enerzijds is dit het ouderlijke bedrijf van Leo wat het gevoelig maakt. Anderzijds is de serre ook verouderd en niet meer geschikt voor moderne, warme teelten.”

Leo Verdonck: We zullen de komende tijd wel zien. Misschien kunnen we hem verhuren. Er kan bijvoorbeeld nog perfect een onbelichte teelt van tomaten of sla in plaatsvinden zoals vroeger. De teelt van asperges is uitgesloten. Aspergeplanten gaan maar tien teeltjaren mee en daarna is ook de grond niet langer geschikt voor aspergeteelt.

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra